

Zaterdag 22 januari 1916 – ochtendeditie

De Belgische school.

De 30^e november 1914 werd in het schoolgebouw aan de Koningin Emmakade 119 de Belgische school in Den Haag met een 50-tal leerlingen geopend. Thans is het aantal leerlingen reeds gestegen tot 410, en het neemt nog schier dagelijks toe. Want hoewel over het algemeen het aantal Belgen in Nederland afneemt, vestigen er zich nog voortdurend Belgen in Den Haag, die aanvankelijk in andere Nederlandse steden verblijf hielden, omdat de Belgen hier ter stede het best in verenigingen zijn georganiseerd en de Haagse school verreweg de grootste en best toegeruste is. Aan de school wordt thans reeds door een 30-tal gediplomeerde Belgische onderwijzers les gegeven.

De school is verdeeld in een lagere afdeling (ongeveer overeenkomend met ons lager onderwijs), een middelbare (bestaande uit 3 klassen) en een atheneum, aan de middelbare klassen aaneensluitend. De 4^e of laagste klas van dit atheneum is verdeeld in twee afdelingen: een voor Grieks en Latijn, en een handelsafdeling, en een derde, tweede en eerste klasse zijn elk verdeeld in drie afdelingen: 1° Grieks en Latijn, 2° wetenschappen (wiskunde) en 3° handel.

Aanvankelijk was het gebrek aan plaatsruimte zo groot, dat zelfs in de gangen aan klassen werd les gegeven.

Aan de wethouder van onderwijs, mr. Verbraek, werd deze toestand kenbaar gemaakt, en deze deed alles wat mogelijk was om verbetering te brengen. Naar een groter schoolgebouw werd uitgezien, doch dat was niet te vinden. Bovendien bood de ligging der in gebruik zijnde school zowel voor de Haagse als voor de

Scheveningse leerlingen een groot voordeel. Toen nu na de dood van het hoofd der school, de heer Teebaal, diens woning in gebruik kon worden genomen, kwam er grote verbetering.

Nu men over meer ruimte beschikt, kon er deze maand een scheiding worden gemaakt tussen jongens en meisjes in afzonderlijke klassen in de middelbare afdeling, gelijk men dat in België gewoon was. Dit gebeurde minder om bezwaren tegen co-educatie dan wel omdat men de meisjes speciaal les wil geven in het knippen van kledingstukken, in handwerken en in tekenen. Vooral in deze tijd meent men de meisjes kundigheden te moeten bijbrengen, waarmee ze desnoods later hun brood kunnen verdienen.

In de eigenlijke school wordt de eerste drie dagen der week 's ochtends les gegeven aan de Belgische kinderen en 's namiddags aan de Nederlandse, en de laatste drie dagen der week 's ochtends aan de Nederlandse en 's namiddags aan de Belgische. In de woning van het schoolhoofd beschikt de Belgische school over lokalen, waar ze de gehele dag kan les geven.

De school was in staat als leer materiaal boeken uit België en Frankrijk te laten komen. Ook ontving men vele Nederlandse boeken.

Tot zelfs het kleedlokaal bij de gymnastiekzaal en de keuken van de vroegere hoofdonderwijzerswoning, zijn door een klas betrokken.

Elke dag maakt een 70-tal te Scheveningen wonende leerlingen gebruik van een extra tram, onder toezicht van een onderwijzer.

Toen deze school haar eerste verjaardag vierde, ontvingen de beide directeurs, dr. Gunzburg en mr. Percy, die geheel belangloos de school organiseerden en leidden, van de leraars een album, bevattende o.a. de handtekeningen van alle leraars, leerlingen en oud-leerlingen.

Uit België.

Een correspondent in België van De Tijd, schrijft:

Ofschoon het in België schijnbaar rustig toegaat, wordt het de Duitse bezetting niet overal even gemakkelijk gemaakt. Behalve dat er niet weinig Belgen met volharding en scherpzinnigheid weten te ontkomen aan allerlei Duitse bepalingen, die de Belgische vaderlandsliefde prikkelen, blijkt deze vaderlandsliefde ook in vele gevallen metterdaad. Dat er geen enkele Belg meer, ondanks de elektrische versperring aan de grenzen, het front aan de IJzer zou weten te bereiken, gelooft niemand.

Een andere correspondent van De Tijd meldt:

Ook België is geteisterd door storm en water. Op vele plaatsen hebben overstromingen plaats gehad. Er zijn ook mensenlevens te betreuren. Het zwaarst heeft het land van Dendermonde te lijden gehad; het water heeft een gat van 50 meter lengte geslagen in de dijk tussen Dendermonde en Veer. Vele inwoners van Baasrode, Schoonaarde, Appels, St. Arnoldijk, enz., zijn naar Dendermonde gevluht. Het verkeer met Aalst is verbroken en de schade groot. Van Wetteren tot Dendermonde stroomde de Schelde enige kilometers over het omliggende land.

Onze correspondent te Havre meldt:

Onder het opschrift: Vaderlandse lering heeft een groep Belgen een geschrift verspreid, blijkbaar bestemd om voor het denkbeeld van een uitbreiding van België propaganda te maken. Onder de vragen en antwoorden van deze "kleine nationale catechismus" leest men onder meer:

"Welke gewesten moesten wij in 1839 afstaan?"

De helft van Limburg en de helft van Luxemburg met meer dan 400.000 Belgen die in 1830 met ons hadden meegestreden en sinds altijd onze stam- en landgenoten waren.

Welke streken werden ons ontstolen in 1815-1816?

Pruisen nam tot zich, behalve de linkeroever van de Rijn, tegen alle recht en eerlijkheid de Belgische kantons Nedercruchten, Hertogenrade, Neau (thans Eupen), Malmedy, Schleyden, Kronenborg, Saint-Vith, Neuerborg, Artsveld, Bitborg, Dudelborg, een gedeelte van het kanton Aubel en talrijke Belgische dorpen op de linkeroever van de Oer en van de Sure en op de rechteroever van de Moezel.

Moet België zich niet verder naar het oosten tot de Rijn uitbreiden?

Het is volstrekt noodzakelijk voor de bescherming van onze onafhankelijkheid, van onze rust en van onze toestand, maar enkelen zijn beducht voor de opname bij België van een bijna geheel verduitsde bevolking.

Waarom moet onze macht zich uitstrekken tot de Rijn?

Omdat wij niet kunnen toelaten dat Duitsland zich te dicht bevindt bij het hart van het land. Omdat Rijn en Moezeland moeten worden onttrokken aan de barbaren en op voldoende wijze aan onze krijgsmacht en economische macht onderworpen. Omdat zo alleen België zijn eigen roeping kan vervullen.

Waarom is de vrees voor opname van Rijnland bij België ongegrond?

Omdat niemand er aan denkt de nu gans verduitsde bevolking als Belgen op te nemen en dat het voldoende en gemakkelijk is de macht

te hebben over land en nijverheid zonder enig gevaar voor de taal of de zeden van de Belgische gewesten.

Welke is de eigen roeping van België?

De afscheiding van een sterke dam der twee strijdige machten van Europa. Deze dam, noodzakelijk gekeerd tegen Duitsland, versterkt en verzekert de rust van België en van Europa.

Is onze wens tot vergroting niet nadelig voor onze faam van onbaatzuchtige verdediging in 1914?

Zeker niet! Wij liepen te wapen zonder iets te eisen of te wensen, enkel voor eer en plicht. Dat blijkt wat er ook gebeure. Maar wij mogen onze ogen niet sluiten voor de heldere noodzakelijkheid van onze versterking tegen nieuwe aanvallen. Zou het billijk zijn dat wij na de overwinning zouden worden vergeten in de toekenning van het recht, in de herstelling van vroeger geleden onrecht, in de vrijmaking van stamgenoten vroeger aan ons ontrukkt!

Is België niet waardig een groot land te worden, is de verlossing van de in 1815-1839 verloren broeders geen plicht voor ons wanneer de heldenmoed van onze dappere strijders het mogelijk maakte? Zouden wij hebben gestreden en geleden voor niets?"

De brief van de Belgische bisschoppen.

Frans van Cauwelaert schrijft in Vrij België naar aanleiding van de ook in ons blad besproken brief van de Belgische bisschoppen aan de Duitse bisschoppen onder meer het volgende:

Het gezamenlijk en plechtig schrijven van ons doorluchtig episcopaat aan het Duitse vervult alle Belgen met onverdeelde vreugde en trots. Met trots over het prachtig schouwspel van mannelijke fierheid, dat

deze grote vaderlanders geven aan de gehele wereld, terwijl zij in het aangezicht der verschrikking oprijzen als belijders om te getuigen voor de waarheid en de eer van ons volk: van vreugde, omdat wij met zekerheid voelen uit dit stuk, dat de leugen, welke van Duitse zijde zo kwistig tegen ons is gezaaid geworden, geen wortel zal kunnen schieten in het hart der mensheid en dat de dag der gerechtigheid, welke de Duitsers op alle mogelijke wijze trachten te verschuiven, nabij is.

Vruchteloos heeft onze regering zich bereid verklaard om de wreedheden, welke door de Duitse legers in België in de eerste maanden van de oorlog gepleegd zijn, en de beschuldiging door de Duitsers tegen de Belgen uitgebracht aan een onbevooroordeelde rechtbank te onderwerpen. Vruchteloos hebben kardinaal Mercier en mgr. Heylen het Duitse gouvernement op de meest dringende wijze opgevorderd, om een onpartijdig onderzoek in te stellen. Vruchteloos hebben onze bisschoppen in brieven, welke als een kreet van verontwaardiging door de wereld zijn gegaan, de Duitse regering en legerbesturen in open aanklacht gesteld over de meest afschuwelijke misdrijven. Op lafhartige wijze hebben de misdadigers zich onttrokken aan al deze rechtseisen, maar met het onverstoorbare cynisme, dat al hun handelingen heeft gekenmerkt sedert het uitbreken van de oorlog, zijn zij voortgegaan met alle lasterlijke aantijgingen tegen hun geschoffeerde slachtoffer in de buitenlandse pers en hebben op eigen hand in België het vertoon ingericht van een schijngerechtelijk onderzoek, waarvan de partijdigheid, de onwaarheid en de opzettelijke onvolledigheid een brandmerk is op het Duits gerecht. De uitslag van dit onderzoek is officieel uitgegeven in de verzameling: "Die Völkerrechtswidrige Führung des Belgischen Volkskrieges" welke door prof. Struycken aan een zo vernietigende kritiek is onderworpen geworden ...

Maar de Duitse regering heeft zich ongetwijfeld verheven gewaand boven waarheid en recht. Boven de statengemeenschap troont helaas niet meer, zoals in de middeleeuwen, een algemeen erkend rechter, voor wie ook keizers en koningen hadden te verschijnen en te buigen. Het moderne arbitragehof is niet bij machte om een zaak tot zich te trekken, wanneer de betrokken partijen niet uit eigen beweging zijn gezag inroepen. En de rechtbank van het menselijk geweten en de historie, meende Duitsland, in het begin van de oorlog vooral, in zijn overmoed, te kunnen trotseren. Het had immers zijn wapens en zijn luidruchtige geleerden! Er is echter een gedeelte van het Duitse volk, dat wel met de Belgische katholieken een hogere gemeenschappelijke rechter heeft te erkennen: en deze rechter is de paus van Rome, en het is met een gevoel van verlichting, dat we hebben vernomen, dat onze bisschoppen niet langer hebben gearzeld het verzoek om eerherstel voor onze priesters en bevolking bij de voor ons, katholieken, hoogste rechterstoel aanhangig te maken. Want zo kan het niet langer duren. Het gedrang der Duitse katholieken is voor de katholieke gemeenschap en voor het rechtsbewustzijn der volkeren sedert het begin van de oorlog een blijvende ergernis is geweest.

Verder ontlenen wij aan het artikel van Van Cauwelaert nog het volgende:

Met de wijding, welke rust op hun woorden, en het gezag der collectieve verantwoordelijkheid, stellen onze bisschoppen, oog- en oorgetuigen in alle delen van ons land van de schanddaden door de Duitsers bedreven, op hun eer en geweten als mensen en kerkvorsten vast, dat geen van de beschuldigingen door de Duitse pers, volksvertegenwoordiging, regering, keizer en priesterschap uitgebracht, waar is. Ze stellen vast, hoe op gruwelijke wijze alle wetten van menselijkheid en volkenrecht met de voeten zijn getreden. "Ze weten en ze bezweren het"; ze houden de bewijzen

klaar en ze vorderen een tegensprekelijk onderzoek op. Zal de Duitse katholieke pers nu nog de welbekende waarheid durven te bestrijden? Zal het schandaal zich nog vernieuwen, dat Duitse theologieprofessoren, zelfs tegen de pauselijke uitspraak in, in werken, verschijnend onder de goedkeuring en met de steun van de Duitse bisschoppen, zedelijke verrechtvaardiging zoeken voor de misdaden tegenover België gepleegd door de gewelddadige schending van zijn grondgebied? Zullen de Duitse bisschoppen aan hun leger- en gevangenisaalmoezeniers niet verbieden afstotelijke lasterpreken te houden, zoals deze van de heer Heinrich Mohr, op de kansel van de O. L. V. Kerk te Antwerpen?

De “Kölnische Volkszeitung” spotlacht, wanneer men het poogt de Duitse katholieken aan hun gewetensplichten te herinneren. Zij neemt het inderdaad met haar zedelijke verplichtingen zeer losjes. Maar het zal haar, noch de Duitse katholieken in het algemeen, niet gelukken de veroordeling af te schudden, welke ons door ons Belgisch episcopaat onder gemeenschappelijke handtekening, uit naam der christelijke zedenleer, over hen wordt uitgebracht.

Het is uw plicht, roepen onze bisschoppen aan hun Duitse ambtgenoten toe, niet alleen een plicht der liefde, maar van nauwgezette rechtvaardigheid de waarheid te herstellen onder uw kudde. Het is uw plicht van strikte rechtvaardigheid om ons de gelegenheid te verschaffen door een streng en onpartijdig gerechtelijk onderzoek de waarheid over hetgeen in België bij het begin van de oorlog is gebeurd, voor het oog van de wereld, zonder verwijl, vast te stellen. Wij eisen deze voldoening uit naam van het menselijk, christelijk, katholiek voorschrift der moraaltheologie, dat zonder herstel geen vergiffenis mogelijk is. En om hun aandrang nog meer klem te geven voegen zij er deze onherroepelijke uitdaging aan toe: “Wij zeggen, dat de misdaden (door het Duitse leger bedreven) ten hemel roepen om wraak! Indien wij daarmee lasteren, tred dan

naar voren, want gij zijt dan aan de eer en het belang van uw land – welke zij nu eenmaal boven de wetten der rechtvaardigheid schijnen te stellen – verplicht om ons aan de kaak te stellen!”

Door geheel de brief van onze bisschoppen gaat een siddering van heilige toorn, uit alle regels breekt naar voren een onbedwingbare afkeer voor de versteende boosaardigheid, met welke de Duitse gezagvoerders ons land willen schenden in zijn eer, over de lafhartige wijze, op welke de Duitse katholieken en geestelijkheid zich medeplichtig hebben gemaakt door rechtstreekse deelneming of schuldig verzuim aan het gepleegde onrecht, en over de handelwijze van de Duitse bisschoppen zelf, welke hun bemiddeling hebben geleend om het opperhoofd der kerk te misleiden, terwijl zij tot op de dag van heden de loyaliteit niet hebben gevonden om, niettegenstaande hun uitdrukkelijk verzoek, onze bisschoppen bij te staan in het herstel van waarheid en recht.

Maar de straf blijft niet uit. Het is de misdadiger niet mogelijk zich door zorgvuldig verstek blijvend te onttrekken aan de uitspraak van het gerecht. Wanneer de Duitse regering en geestelijkheid een zo plechtige aanklacht en een zo duidelijke sommatie, om voor de rechtbank te verschijnen, als deze, welke is uitgegaan van onze bisschoppen, niet naar behoren beantwoordt, wordt het geding met hun onvoorwaardelijke en onherroepelijke veroordeling gesloten. En wij zijn overtuigd, dat het opperhoofd der kerk aan het oordeel van ons episcopaat openbaar het zegel zal hangen van zijn hoogste gezag.

Naar de correspondent te Milaan van de Daily Chronicle, door bemiddeling van vrienden in het Vaticaan, verneemt, heeft kardinaal Gasparri aan kardinaal Mercier, de moedige Belgische bisschop, medegedeeld, dat het hem onmogelijk is geweest onder de leden van de katholieke kerk in Duitsland de brief te verspreiden, die het Belgische episcopaat tot hen gericht heeft. De paus zou aan kardinaal

Hartmann die belangrijke taak opgedragen hebben. Toen deze te Keulen aankwam, heeft hij van de Duitse keizer het zeer formele verbod ontvangen om aan de bisschoppen een kopie van de brief te doen toekomen of zijn inhoud op andere wijze te verspreiden.

Kardinaal Mercier tracht thans van de paus een uitspraak omtrent de in België door de Duitsers bedreven gruwelen te verkrijgen.

Voorschotten aan Belgen in Frankrijk, Zwitserland en Monaco.

Blijkens bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van 9–14 dezer heeft de Belgische minister van financiën het volgende besluit genomen:

Art. 1. Een comité van leningen en voorschotten wordt te Havre ingericht. De schikkingen van het koninklijk besluit van 1 december 1914 zijn aan gezegd comité toepasselijk.

Deze instelling zal haar werkzaamheden uitoefenen ten voordele der Belgen die tijdelijk zowel in Frankrijk als in Zwitserland en in het vorstendom Monaco verblijven.

Art. 2. Het comité richt een organisme van inlichting en uitvoering in te Parijs en in andere plaatsen zo het dit nuttig acht.

Het comité stelt het bedrag der voorschotten en leningen vast.

Art. 3. De voorschotten op eisbare schulden ten laste van Belgische openbare besturen zullen zonder intrest gedaan worden.

De leningen worden namelijk op de volgende voorwaarden toegestaan:

Zij die gedaan worden op titels door openbare besturen gemaakt of op niet eisbare schulden ten laste van deze, mits vergoeding van een jaarlijkse intrest van vier ten honderd.

De andere leningen, mits vergoeding van een jaarlijkse intrest die een ten honderd hoger is dan de kortingintrest der “Banque de France” en niet lager dan vijf ten honderd mag zijn.

Hij ondergaat geen enkele wijziging tijdens de duur van het verdrag, behalve dat hij verhoogd wordt met een half ten honderd gedurende de achteruitzijnde tijdruimte in geval van terugbetaling na de overeengekomen datum.

Het maximum der leningen zal vijfduizend frank bedragen. Het bedrag der voorschotten of leningen dat de belanghebbenden wordt toegestaan, mag maandelijks niet meer dan duizend frank belopen.

De aanvragen tot voorschotten en leningen worden schriftelijk gedaan; zij duiden aan met wat recht zij ingediend worden en geven over de fortuintoestand der aanvragers al de inlichtingen die kunnen bijdragen tot de waardering van hun verzoekschrift.

Art. 4. De intresten voorkomende uit de leningsverrichtingen worden aan een reservefonds toegewezen hetwelk, bij de vereffening en onder afkorting der onkosten van het comité, ter beschikking van de minister van financiën zal gesteld worden.

Art. 5. Het comité zal zich ten minste eenmaal per week verenigen.

Het neemt al de schikkingen die het nodig acht tot de verwezenlijking van het voorwerp van dit besluit, namelijk voor wat de inrichting van zijn financiedienst betreft.

Art. 6. Een eerste krediet van één miljoen frank wordt voor de dienst der voorschotten en leningen aan het comité geopend.

Art. 7. M. Schollaert, staatsminister, voorzitter der kamer van volksvertegenwoordigers, wordt als ondervoorzitter benoemd.

MM. Cooreman en graaf Goblet d'Alviella, staatsministers te Le Havre verblijvend, worden als leden van hetzelfde comité benoemd.

Financiële vragen.

Brussel, 17 januari.

Uit de uiteenzetting van het financieren der vernieuwde oorlogsschatting, door mij in een vorige brief daarover gegeven, blijkt dat, evenals bij de eerste, de Société Générale zich daarmee blijft belasten; evenwel in veranderde vorm. Bij de eerste schatting gaf deze instelling ter betaling papier uit, dat dan weer door de provincies gedekt werd. Bij de nieuwe belasting wordt geen nieuw papier meer uitgegeven door de Société Générale, maar het onderpand gevonden in de vijf percent wissels der provincies, welke bij het publiek worden ondergebracht.

Een eerste gevolg zal zijn, dat wij aan de wekelijkse staten van het departement van uitgifte der Société Générale niet meer zullen kunnen zien, hoe het opbrengen van veertig miljoen frank per maand de financiële toestand van deze kredietinstelling wijzigt. Dit is te betreuren. Immers gedurende het jaar 1915 kon men zich elke maand ervan rekenschap geven hoe de gang van zaken precies was. De wekelijkse staten worden nog wel bekend gemaakt, maar de som van 480 miljoen frank op de zijde der activa onder het hoofd: leningen op bons der Belgische provincies, welke samen met de metaal- en papiervoorraad en enkele andere posten het bedrag der

in omloop zijnde bankbrieven moet dekken, blijft daar nu onveranderd op voorkomen.

Intussen kan een vergelijking van de staat van 11 november, daags na het storten der laatste veertig miljoen van de eerste termijn met die van 30 december, zijn nut hebben.

De cijfers zijn afgerond in 1000 frank.

Activa	11 november	30 december
Metaalvoorraad en Duits geld	158.200	166.800
Leningen op tegoed in den vreemde	35.525	44.200
Idem op schatkistbons van vreemde staten	1.360	1.360
Idem op bons van de Belgische provincies	480.000	480.000
Wissels op België	55.000	54.000
Leningen op binnenlandse waarden	5.000	4.900
Diversen	6.500	6.300
Tegoed in den vreemde	Niet	8.900
Passiva	11 november	30 december
Bedrag der bankbiljetten in omloop	538.000	609.500

Tegoed in overdrachtsrekeningen	198.000	151.000
Diversen	5.500	5.800

De totaalsommen bedragen:

Op 11 november	741.695.271
En op 30 december	766.499.856

Deze geringe wijziging duidt o.a. aan, dat, met de veranderde financieringswijze der oorlogsschatting het in omloop brengen van een groter aantal biljetten der Société Générale voorlopig niet zal worden voortgezet, hetgeen voor de waarde van die biljetten zeker een voordeel is en daardoor het publiek ten goede komt. Trouwens het publiek bemerkt door de wijze, waarop de nieuwe belasting geregeld is, daarvan op het ogenblik althans niets: en dit is in de onzekere en moeilijke tijden, waarin België leeft, zeker een groot ding, als staat het ook volstrekt niet vast, dat uitstel hier afstal zal betekenen.

Aan de andere kant echter doet zich bij staat, provincie en gemeente de financiële behoefte steeds nijpender gevoelen, hetgeen uitkomt in de begrotingen over 1916 van deze verschillende lichamen.

Wat de provincies betreft, zo werden de provincieraden op 4 januari jl. in buitengewone zitting bijeengeroepen, met als enig punt der dagorde: opmaken van de provinciale begroting voor het dienstjaar 1916. Bijna alle provincies bevonden zich daar voor dezelfde moeilijkheden: enerzijds verschillende gewone inkomsten, welke oninbaar bleken; daarnaast gestaag stijgende buitengewone uitgaven, als daar zijn; onderstand aan behoeftigen,

werkverschaffing, enz. Dat dus naar nieuwe bronnen van inkomsten moest worden gezocht, spreekt vanzelf.

De provincie Luxemburg nam dan ook nieuwe belastingen aan, uitsluitend geldig voor het jaar 1916, en wel als volgt: vooreerst een belasting op de landbouwers, te betalen door allen, die in 1915, als eigenaar, huurder of anderszins, meer dan drie hectaren, binnen de provincie gelegen, bebouwd hebben.

Alle soorten bouw, weiden, boomgaarden en tuinen, zijn daaronder begrepen. De belasting, bepaald op 2 frank per hectare, is verschuldigd door degene die de oogst van 1915 heeft binnengehaald, of, bij zijn ontstentenis, door zijn erfgenamen of rechthebbenden. Uitgezonderd zijn zij, die minder dan 3 hectaren bebouwen, zij, wiens bezittingen voor een groot deel door de oorlog zijn vernield, en zij, die zich in een bijzonder moeilijke toestand bevinden. De inkomsten uit deze belasting te trekken worden op 250.000 frank becijferd. Een soortgelijke belasting zal in alle provincies geheven worden.

Een andere belasting zal de handelaars in paarden en vee treffen, welke het dubbele moeten betalen van het patentrecht, dat zij aan de staat verschuldigd zijn. Men rekt dat zij 3000 F zal opbrengen.

De provincieraad van Brabant heeft ook haar belastingen moeten vermeerderen, welke zullen drukken op schouwburgen, cinema's en hondenrennen, welke laatste hier sedert de oorlog de paardenrennen zijn komen vervangen en nu met 200 frank per dag belast worden. Nieuwe belastingen op het kadastraal inkomen van onbebouwde eigendommen, op suikerfabrieken, enz. worden ook ingevoerd, zodat men op deze wijze ook in Brabant het hoofd hoopt te kunnen bieden aan het verbroken evenwicht tussen inkomsten en uitgaven.

Hoe het intussen met de rijksbegroting over 1916 gesteld is, hoop ik in een volgend artikel te behandelen.

Zaterdag 22 januari 1916 – avondeditie

Tehuizen voor Belgische wezen.

Men verzoekt ons het volgende te melden:

Tot dusver ontfermde het (Belgische) Nationaal Hulp- en Voedingscomité zich ook over het lot van de Belgische wezen, wiens vader in de oorlog het leven liet en verleende hen op de een of andere wijze hulp.

Thans is door een groep personen gesticht het Tehuis der Wezen. Hun doel is weeshuizen op te richten voor kinderen, die om redenen, uit de oorlog voortvloeiend, van hun natuurlijke steun beroofd zijn en in hun familie niet de nodige hulp vinden. Elk tehuis zal niet meer dan 40 kinderen bevatten en is bestemd om een familiekring te vormen.

Het eerste tehuis is gevestigd in een kasteel, door de staat onteigend te Watermaal. Het tweede is een groot landgoed in de omtrek van Brussel. Daar het aantal wezen echter zeer groot is, worden meer tehuizen nodig geacht, en men is reeds in onderhandeling over de aankoop van grond.

In die weeshuizen zullen de kinderen onderwezen worden in alle vakken en leergangen en beroepsonderwijs kunnen volgen. De opvoeding zal geschieden met strikte inachtneming van de godsdienstige belijdenis of denkwijze der familie en het tehuis is volstrekt onzijdig.

De raad van beheer is samengesteld als volgt: voorzitter dr. Decroly, bestuurder van het gesticht voor bijzonder onderwijs, ondervoorzitter der Belgische Maatschappij voor Pedoteknie en de Maatschappij voor de bescherming der abnormale kindsheid; ondervoorzitter de heer Smelten, algemeen secretaris van de Onderrichtsbond en van de Belgische Maatschappij voor Pedoteknie; A. Chamart, hoofdingenieur der Staatsspoorwegen; penningmeesters de heren H. Robijn, fabrieksbestuurder, J. B. Vifquain, lid van de beheerraad der Burgerlijke Godshuizen van Vorst; secretarissen de heren K. de Gonckel, gezondheidstoezichter, G. Martens, bureeloverste aan het ministerie van kunst en wetenschappen; leden van de beheerraad mevr. Darreux-Hiel, regentes, dr. de Moor, prorector der Brusselse Vrije Hogeschool, F. de Pauw, fabrikant, mej. de Rothmaler, bestuurster der Opvoedingsleergangen van de stad Brussel, de heer V. de Vogel, bestuurder der stedelijke scholen van Brussel, dr. L. Dewatripont, hoofdgeneesheer van het Sanatorium-Gasthuis van Jumet, mevr. Grandjean, lerares aan de Bisschoffsheimschool, de heren K. Reinhard, Althuys, erebestuurder der Normaalschool voor Onderwijzers te Brussel, E. van den Berghe, voorzitter van het Nationaal Wezenverbond en L. van Nyen, hoofd van de gezondheidsdienst van Elsene.

Het uitvoerend comité is samengesteld als volgt: voorzitter J. Dom, fabrikant, ondervoorzitter H. Garrels, leraar aan de Belgische School te Den Haag, penningmeester J. Meeuwissen, uitgever, secretarissen F. van Damme en C. Lucas.

Leden van de raad van beheer zijn F. de Bruyn, koopman, Geeraard Dom, beeldhouwer, Laurent Robberecht, kunstschilder, G. Gunther, leraar aan de Belgische School te 's Gravenhage, F. de Mont, bouwkundige.

Het middencomité voor het buitenland wijst er in een circulaire op, dat veel geld nodig is tot verwezenlijking van het doel en meent te mogen rekenen op de ruimste steun van allen, die iets voor de kleine beschermelingen van het Tehuis der Wezen gevoelen. Het secretariaat is gevestigd Paul Krugerlaan 36, Den Haag.

De commandant van het veldleger, het militair gezag uitoefenend in Noord-Brabant, Limburg en Gelderland ten zuiden van de Nederrijn, buiten het gebied der stellingen en afzonderlijke forten, heeft het verblijf binnen het in staat van beleg verklaarde deel van genoemd grondgebied ontzegd aan Alfons Feijen, ook Verstappen genoemd, werkmán, gedomicilieerd te Brussel en verblijvend te Eersel.

Rotterdam – Huldeblijk van Antwerpse ingezetenen.

Enige tijd geleden hebben wij melding gemaakt van een huldeblijk van Antwerpse ingezetenen aan de gemeente Rotterdam.

In een leesboekje zijn de albums met de handtekeningen van de naar Rotterdam uitgewekenen opgesloten.

Het leesboekje is in oud eiken, versierd met paneeltjes in gedreven plaatwerk, dat het onderwerp voorstelt: De barmhartige Samaritaan.

Het kistje is inwendig versierd met satijn, voorstellende de Hollandse vlag. Een Belgisch vaandel met zijden eikentakken is in het kistje gelegd om het album op te lichten; voorts is er een wimpel in Antwerpse kleuren.

Op de Hollandse vlag, welke aan een mast boven de woedende branding uitsteekt, waar een zeeman een drenkeling de reddende hand reikt, is de naamletter W van hare majesteit de koningin geborduurd. Een boekdeel in klein formaat van omtrent 20 bladzijden bevat handtekeningen en is in lederen band gebonden. De

opschriften zijn met de hand getekend, het titelblad draagt vergulde opdrukken.

Ook een tweede boekdeel van omtrent 55 bladzijden bevat handtekeningen.

Een huldebetuiging is op fijn Hollands papier, verguld op snee, getekend. De tekst is in handschrift, terwijl als symbolische tekeningen aquarellen zijn vervaardigd, die moeten voorstellen het bombardement van Antwerpen, voorgesteld door de beschieting van een kasteel, waarvoor de kop van de Scheldekoning in het water; de aankomst van de vluchtelingen in Holland, de ontvangst aan de grenspoort van het land, waar lafenis wordt rondgedeeld en eindelijk een hulding van hare majesteit de koningin, wiens portret omgeven is door medaillons, verbeeldende het zevenvoudig lijden.

De band van het album is in marokijnleer, versierd in kleuren en ingelegd. Het wapenschild van Rotterdam rust op een banderol, waaronder op een nest een pelikaan zijn jongen voedt met eigen bloed.

De uitvoering is van de heer Kas, kunsttekenaar van de stad Antwerpen.

Van het westelijke gevechtsterrein.

Berlijn, 23 januari. Officieel. Ten zuidoosten van Ieper hebben wij door middel van een mijn over een breedte van 70 meter een vijandelijke loopgraaf beschoten.

Onze correspondent te Havre heeft ons de vorige week gemeld, dat Pieter Daens, het bekende christelijk democratisch Belgische kamerlid, te Aalst overleden was. Dit bericht blijkt op een vergissing

te berusten. Aan Nederlandse bladen wordt uit Brussel gemeld, dat pastoor Daens in leven is en het wel maakt.